

ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΑΟΖ ΑΙΓΥΠΤΟΥ – ΛΙΒΥΗΣ ΜΕ ΤΟ Π.Δ 595/22 ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Εισαγωγή :

Στις 13 Δεκεμβρίου 2022, εξεδόθη ξαφνικά από την Αίγυπτο το Π.Δ 595/22, το οποίο καθόριζε μονομερώς με μια οριοθετική γραμμή, τα όρια των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών (ΑΟΖ) μεταξύ της Αιγύπτου και της Λιβύης.

Στο Προεδρικό αυτό διάταγμα, που αναρτήθηκε (μέχρι τώρα) στα μέσα δημοσιότητας στα Αραβικά, δεν υπήρχε κάποιος χάρτης αλλά αυτό συνοδευόταν από έναν πίνακα με τις συντεταγμένες εννέα (9) σημείων στο γεωδαιτικό σύστημα WGS84, με τις οποίες οριζόταν αυτή η οριοθετική γραμμή μεταξύ των δύο χωρών (Σχ.1).

جدول (١) إحداثيات نقاط حدود المياه الإقليمية والاقتصادية الخاصة الغربية لجمهورية مصر العربية (المرجع الجيوديسي WGS84)						
POINT	Latitude - North			Longitude - East		
	DEGREE	MINUTE	SECOND	DEGREE	MINUTE	SECOND
1	Egyptian - Libyan land boundary terminus					
2	31	39	29.38	25	9	44.56
3	31	39	33.56	25	10	44.33
4	31	39	30.4	25	17	10.28
5	31	39	44.21	25	19	24.99
6	31	39	51.67	25	20	10.15
7	31	41	28.21	25	21	45.47
8	31	42	24.47	25	22	43.73
9	33	16	48.22	25	22	43.73

Σχήμα 1: Ορισμός μέσω συντεταγμένων της οριοθετικής γραμμής Αιγύπτου – Λιβύης με το Π.Δ 595/22

Ανάπτυξη:

Ας εξετάσουμε λοιπόν , μεταφέροντας αυτές τις συντεταγμένες σε έναν προσεγγιστικό χάρτη, τις επιπτώσεις που επιφέρει αυτή η

ξαφνική χάραξη στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, μετά την έκδοση του παράνομου Τουρκολιβυκού μνημονίου (27/11/2019) και την πρόσφατη οριοθέτηση ΑΟΖ μεταξύ της Ελλάδας και της Αιγύπτου (6/8/2020) (χάρτης).

Στον χάρτη αυτόν διακρίνονται τα εξής:

1. Ο δύο κάθετες καφέ γραμμές, που ορίζουν τους μεσημβρινούς των 26 και 28 μοιρών (περίπου) και μεταξύ τους την οριοθετική γραμμή A,B,C,D,E (με μώβ χρώμα). Η περιοχή μεταξύ αυτών αποτελεί την περιοχή που οριοθετήθηκε με κοινή συμφωνία Αιγύπτου και Ελλάδας.
2. Οι δύο διακεκομμένες πράσινες γραμμές, ορίζουν την περιοχή του Τουρκολιβυκού μνημονίου (μέρος) .
3. Φαίνονται τα ανατολικότερα θαλασσοτεμάχια 15 και 20 που χώρισε η Ελλάδα (μεταξύ άλλων), στην εν δυνάμει Ελληνική ΑΟΖ, για να δοθούν για έρευνα υδρογονανθράκων.
4. Με κίτρινο χρώμα και με τα σημεία 2 έως 9 αποτυπώνεται η πρόσφατη ορισθείσα οριογραμμή με το ΠΔ 595/22 της Αιγύπτου. Τα σημεία 2 έως 7 ευρίσκονται εντός της ζώνης των 6 ναυτικών μιλίων (κόκκινη γραμμή) ενώ τα 8,9 ευρίσκονται σχεδόν επι του μεσημβρινού των 25 μοιρών ($25^{\circ} 22'$) (τα σημεία 8 και 9 είναι μεγαλύτερου μεγέθους).
5. Η γαλάζια γραμμή 8,f,d αποτελεί την γραμμή οριοθέτησης μεταξύ των δύο χωρών, αν ακολουθείτο η μέθοδος οριοθέτησης των ίσων αποστάσεων.
6. Το σημείο 9 της ορισθείσας νέας γραμμής βρίσκεται σχεδόν στην προέκταση (E,a,9) της οριοθετικής γραμμής A,B,C,D,E. Το τμήμα a,b βρίσκεται πάνω στην γραμμή οριοθέτησης που ακολουθεί την μέθοδο της μέσης γραμμής μεταξύ της Ελλάδος και της Αιγύπτου.

μοιρών την οριοθετική γραμμή με την Ελλάδα που προκύπτει από την εφαρμογή της μέσης γραμμής. Αν όμως θεωρήσει ότι το βόρειο οριοθετικό σύνορο με την Ελλάδα είναι η προέκταση της A,B,C,D,E δηλαδή η E,a,9 τότε θίγει την Τουρκολιβυκή ΑΟΖ με μια επιπλέον έκταση (a,E,b,a) εμβαδού ίσου με 380 τετρ. χλμ. περίπου, που όμως βρίσκεται εντός της ενδυνάμει ΑΟΖ της Ελλάδας αν ακολουθηθεί η αρχή της μέσης γραμμής (κόκκινη διαγράμμιση) .

3. Με την νέα οριοθετική γραμμή 2,3...8,9 (Π.Δ 595/22) δημιουργείται μια ευρύτερη περιοχή (9,a,b,c,d,f,8,e,9) που ορίζεται μεταξύ αυτής και της οριοθετικής γραμμής των ίσων αποστάσεων d,f,8, (την οποία προβλέπει - σαν πρώτη προσέγγιση - το δίκαιο των θαλασσών για δύο συνορεύοντα παραθαλάσσια Κράτη) η οποία έχει εμβαδόν ίσον περίπου με 7.600 τετρ. χλμ. περίπου που θεωρητικά είναι εις βάρος της ΑΟΖ της Λιβύης.

Συμπεράσματα:

1. Με την ξαφνική αυτή μονομερή οριοθέτηση, η Αίγυπτος δείχνει να αγνοεί στην πράξη για δεύτερη φορά (πρώτη φορά απετέλεσε η υπογραφή ΑΟΖ μεταξύ αυτής και της Ελλάδας), την ύπαρξη του παράνομου Τουρκολιβυκού μνημονίου ακόμη και εκτός της οριοθετηθείσης περιοχής ΑΟΖ μεταξύ αυτής και της Ελλάδας και μάλιστα δυτικά του μεσημβρινού των 26 μοιρών.
2. Η μέθοδος της χάραξης οριογραμμών κατά μήκος μεσημβρινών η παραλλήλων δεν είναι σπάνια μεταξύ δύο συνορευόντων παραθαλάσσιων Κρατών και γίνεται όταν ιδιαίτερες γεωγραφικές συνθήκες ερμηνεύονται διαφορετικά. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις αποτελούν οι οριοθετήσεις (κατά μήκος παραλλήλων) Εκουαδόρ-Περού το 2011, Γκάμπια -Σενεγάλη 1975 και Κένυα – Τανζανία 1976 & 2009.

3. Δεν αποκλείεται η χάραξη αυτή, να αποτελεί μια μαξιμαλιστική απαίτηση, ώστε μετά από διαπραγματεύσεις η οριοθέτηση να καταλήξει κάπου μεταξύ αυτής και της γραμμής των ίσων αποστάσεων d,f,8 η και επι αυτής σε συνάρτηση με ανταλλάγματα που θα ζητηθούν.
4. Στην οριοθέτηση που έγινε μεταξύ της Αιγύπτου και της Ελλάδας (6/8/2020) υπήρχε ο όρος (άρθρο 1 παρ. ε) ότι: « Εάν οιοδήποτε από τα δυο Μέρη διεξάγει διαπραγματεύσεις με σκοπό την οριοθέτηση της αποκλειστικής του οικονομικής ζώνης (ΑΟΖ) με άλλο Κράτος που μοιράζεται με τα δύο Μέρη τις θαλάσσιες ζώνες τους, το Μέρος αυτό , προτού καταλήξει σε τελική συμφωνία με το τρίτο κράτος, θα ενημερώσει και θα διαβουλευτεί με το άλλο», κάτι που όπως φαίνεται από τα μέχρι τώρα δεδομένα δεν έγινε. Στην περίπτωση βέβαια αυτή, όπως προκύπτει από τα μέχρι τώρα δεδομένα, φαίνεται ότι η Αίγυπτος δεν έκανε διαπραγματεύσεις με την Λιβύη, κάτι που μπορεί να επικαλεστεί για την μη τήρηση του πιο πάνω άρθρου.
5. Συνήθως η οριοθέτηση της ΑΟΖ μεταξύ δύο κρατών γίνεται συμβατικά (Σύμβαση του Montego Bay του 1982) βάσει του άρθρου 74 με κοινή συμφωνία των δύο μερών. Στην παρούσα περίπτωση η οριοθέτηση έγινε μονομερώς και φαίνεται ότι δεν ακολούθησε τις προβλέψεις της πιο πάνω σύμβασης, παρόλο που η Αίγυπτος την έχει υπογράψει (26/8/1983).

Λεόντιος Πορτοκαλάκης
Τοπογράφος Μηχ., M.Sc.
Μέλος του Δ.Σ του ΕΛΙΣΜΕ

Ημερομηνία 14/12/2022